

Кваліфікаційна карта наукової школи
(заповнюється станом на дату атестації / подачі заявки про реєстрацію)

1. Назва наукової школи.

«Об'єкти культурної спадщини: виявлення, дослідження, збереження»

2. Науковий напрям та галузь знань, що враховується у науковому напрямі (вибрати із списку).

	Науковий напрям	галузь знань, що враховується у науковому напрямі
2	Гуманітарні науки та мистецтво	<i>культура і мистецтво:</i> (Збереження історико-культурної спадщини)

3. Загальні відомості про школу:

3.1. Дата заснування (рішення Вченої ради Університету/ підрозділу);

3.2. Засновник(и) наукової школи;

Д.і.н., проф. Р.В. Терпиловський, д.і.н., доц. Т.Ю. Пшеничний, доц. С.М. Рижов, доц. Є.В. Синуця, доц. К.О. Третьяк, доц. П.С. Шидловський, асист. С.І. Іванисько, завідувачка Археологічним музеєм КНУ імені Тараса Шевченка Л.Г. Самойленко

3.3. Керівник (и) – прізвище, ім'я, по-батькові та місце роботи;

Д.і.н., проф. Терпиловський Ростислав Всеволодович, професор кафедри археології та музеєзнавства історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

3.4. Кількісний склад наукової школи (15 осіб);

3.5. Кваліфікаційний склад наукової школи (осіб):

- академіків, членів-кореспондентів Академії наук (державного статусу);
- докторів наук – 2;
- кандидатів наук - 7;
- докторів філософії (PhD) - 1;
- магістрів (спеціалістів) – 4;
- бакалаврів – 1.

3.6. Найбільш відомі випускники наукової школи (*Alumni*)

3.7. Характеристика наявної експериментальної бази.

Лазерний тахеометр (Total Station), оптичні теодоліт та нівеліри, цифровий мікроскоп. Експозиція та наукові фонди Археологічного музею КНУ імені Тараса Шевченка, реставраційна лабораторія, археологічні колекції з досліджень кафедри археології та музеєзнавства.

4. Наукові досягнення школи:

4.1. Найбільш вагомі результати;

- *Дослідження та фіксація археологічних комплексів в Закарпатті, Криму, Черкаській, Житомирській, Київській, Хмельницькій областях;*
- *Участь у програмах зі збереження культурної спадщини;*
- *Виконання міжнародних наукових проєктів по дослідженню археологічної спадщини; Одним з успішно реалізованих командою проєктів є «Межирицька стоянка мисливців на мамонтів: археологічні дослідження та музеєфікація» (2017-2018 рр.) проведеним за конкурсним проєктом № Ф77/38811 ДФФД;*
- *Публікація міжнародних колективних монографій, спільно з Університетом Мейдзі, Токіо (Японія), Університетом м. Берн (Швейцарія), видавництвом Springer (Швейцарія);*
- *Популяризація вітчизняної спадщини на міжнародному рівні;*
- *Конкретні заходи зі збереження об'єктів культурної спадщини;*
- *В рамках щорічника VITA ANTIQUA колектив видав низку збірників, присвячених дослідженню та збереженню археологічної і музейної спадщини України і світу, серед яких: «Археологія, музеєзнавство, пам'яткознавство: освітній та дослідницький аспекти (2019); «The Climate Impact on East European Neolithic Societies» (2020); «Житла первісної Європи: соціальна адаптація у змінному середовищі» (2021), «Культурна спадщина та війна : виклики і рішення (2023).*

4.2. Найбільш вагомі результати за останні 5 років (до 10 рядків);

Колектив проводить археологічне дослідження та моніторинг стану різночасових археологічних пам'яток Меджибізького комплексу в Хмельницькій обл. (середньовічна фортеця та навколишні пам'ятки), Пастирського комплексу (скіфське городище та різночасові поселення) та Межирицької стоянки в Черкаській обл., Ольвійського заповідника Миколаївської обл. тощо. Під час масштабної агресії РФ, учасники пропонованої школи долучилися до створення міжгалузевої Групи моніторингу археологічних ландшафтів з фіксації втрат пам'яток внаслідок війни. Проводиться робота по оцифруванню об'єктів культурної спадщини – пам'яток та музейних колекцій.

4.3. Практичне використання отриманих наукових результатів за останні 5 років (до 10 рядків);

Учасники колективу пропонованої школи регулярно поповнюють державну частину музейного фонду України об'єктами культурної спадщини (рухомими археологічними об'єктами), проводять оцифрування нерухомих археологічних об'єктів та музейних археологічних колекцій з застосуванням сучасних методів 3D

сканування та фотограмметрії, науковці проводять культурно-хронологічну атрибуцію об'єктів при створенні пам'яткоохоронної документації, розробляють алгоритми фіксації об'єктів культурної спадщини з метою внесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

4.4. Участь у конкурсах, що організуються з держбюджету та інших джерел фінансування (приватні фонди), гранти тощо, за останні 5 років;

1) SNF-SCOPES project “Network in Eastern European Neolithic and Wetland Archeology for the improvement of field techniques and dating methods” - Проєкт швейцарсько-української співпраці (NEENAWA, 2015-2019).

2) Проєкт “Посилення спроможності професійної спільноти задля адвокації археологічної спадщини України”, що реалізувався ВГО “Спілка археологів України” за фінансування Українським культурним фондом (2020).

3) Міжнародний освітній проєкт Multimedia training course “Nature and Society in Prehistoric Europe”, підтриманий Європейським Союзом за програмою House of Europe (2021).

4) Проєкт Archaeological Landscapes Monitoring за програмою Goethe-Institut для екстреної допомоги українським діячам культури (2023).

4.5. Визнання наукової школи науковою та громадською спільнотою (Державні премії України, відзнаки Президента, Кабінету Міністрів України, почесні звання, дипломи тощо, за останні 5 років).

Терпиловський Р.В. Диплом Київського національного університету імені Тараса Шевченка про те, що «визнаний кращим викладачем історичного факультету у 2006/2007 та 2018/2019 навчальних роках».

Синиця Є.В. Подяки від Київської Малої академії наук “за самовіддану роботу із творчо обдарованою учнівською молоддю та плідну співпрацю з Київською Малою академією наук” (2020, 2021 рр.).

Шидловський П.С. Подяка Міністерства освіти і науки України «за багаторічну сумлінну працю, вагомий особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів та плідну науково-педагогічну діяльність» (2020); Диплом Київського національного університету імені Тараса Шевченка про те, що «визнаний кращим викладачем історичного факультету у 2020/2021 навчальному році»; Подяка Міністра культури та інформаційної політики України «за багаторічну самовіддану працю та активну громадянську позицію у справі охорони культурної спадщини України» (2022).

Володарець-Урбанович Я.В. Подяка Міністерства освіти та науки України «за високий рівень професіоналізму, особистий внесок у підтримку учнівської молоді та активну роботу у складі журі III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницький робіт учнів-

членів Малої академії наук України» (2023).

Лозниця Т.В. Грамота від Київського національного університету імені Тараса Шевченка за успіхи у навчальній, науковій і виховній роботі (2019).

4.6. Кількість докторів, кандидатів, PhD, магістрів підготовлених за останні 5 років:

1 доктор (Т. Пшеничний), 1 кандидат (І. Радомський), 3 PhD (К. Валентирова, І. Чечуліна, М. Андрійович)

4.7. Кількість патентів, отриманих протягом останніх 5 років;

4.8. Кількість опублікованих монографій, підручників, навчальних посібників за останні 5 років;

2 монографії (Р. Терпиловський, К. Третьак),

3 колективні монографії (П. Шидловський, Р. Терпиловський, Є. Синиця),

1 підручник (І. Кравченко),

4 посібники (С. Рижов, П. Шидловський, С. Іванисько, І. Кравченко)

4.9. Кількість опублікованих статей у виданнях, рекомендованих МОН України, в українських та закордонних рецензованих журналах за останні 5 років (2019-2023); *50 статей*

Терпиловський Р.В. - 6, Рижов С.М. - 8, Третьак К.О. - 4, Шидловський П.С. - 9, Володарець-Урбанович Я.В. - 14, Чечуліна І.О. - 8 Самойленко Л.Г. - 1

4.10. Кількість виставок, на яких наукова школа презентувала свої розробки за останні 5 років;

Участь у виставках:

Вулична виставка "Наказано не знати: українські археологи в лещатах тоталітаризму" присвячена археологам, які, попри утиски й репресії, здійснили важливі наукові відкриття. Ці люди репрезентують репресовані цілі покоління українських учених-археологів, які налічують десятки чи навіть сотні імен (2021), <https://uinp.gov.ua/vystavkovi-proekty/vystavka-nakazano-ne-znaty-ukrayinski-arheology-v-leshchatah-totalitaryzmu> .

Вулична виставка "Зруйнована віра" присвячена знищеним більшовицьким режимом християнським храмам в Києві, які мали вагомому культурно-історичну спадщину (2021) <https://uinp.gov.ua/presentation/novyny/zruynovana-vira-uinp-vidkryv-vystavku-prysvyachenu-znyshchenym-bilshovykamy-hramam> .

Виставки спільно з Заповідником “Софія Київська, <https://st-sophia.org.ua/uk/vistavki/arhiv-vistavok/>.

К. Третяк є автором екскурсії у форматі віртуальної реальності «Хрещатик 1913 р.», яка демонструється у Музеї історії міста Києва з липня 2021 р.

4.11. Кількість наукових конференцій, ініційованих науковою школою (організаційний комітет, програма тощо) за останні 5 років;

Міжнародна наукова конференція «Археологія та музейна справа в системі освіти і науки» з нагоди 75-річчя заснування кафедри археології та музеєзнавства (24-25 жовтня 2019, Київ, Україна), <https://doi.org/10.37098/LVA-2019-902:069>.

Науково-практичний семінар “Охорона та збереження археологічної спадщини України” (23 листопада 2022), <https://doi.org/10.5281/zenodo.7424472>.

4.12. 10 найбільш вагомих публікацій (**пріоритет надається** статтям, опублікованим у журналах Q1, чи монографіям, які (або) здобули нагороду (премію, відзнаку) національних чи міжнародних конкурсів, (або) отримали не менше трьох позитивних рецензій, опублікованих у фахових наукових періодичних виданнях).

1. Абашина Н.С., Козак Д.Н., Синиця Є.В., Терпиловський Р.В. *Давні слов'яни. Археологія та історія: навчальний посібник.* - К.: Стародавній Світ, 2012. – 366 с.
2. *Археологія України за роки Незалежності.* К.: Інститут археології НАН України, 2022. - 448 с. (за участі Є. Синиці та Р. Терпиловського)
3. Синиця Є. *Перунові діти. Військова справа слов'ян на початку Середньовіччя.* – К.: «Темпора». – 2012. – Серія «Militaria Ucrainica». – 276 с.
4. Степанчук В., Матвіїшина Ж., Рижов С. *Давня людина (палеогеографія та археологія).* К.: Наукова думка.
5. Третяк К.О. *Мінливе обличчя міста, або доля київських фасадів.* Науково-дослідницька монографія. К.: Парламентське видавництво, 2019. - 536 с.
6. *In Sclavenia terra.* К.: Інститут археології НАН України, 2022, вип. 4., 192 с. (за ред. Я.В. Володарець-Урбановича, Є.В. Синиці, Р.В. Терпиловського).
7. Shydlovskiy, P., Tsvirkun, O., Péan, S., Chymyrys, M. 2022. Spatial Distribution of Mezhyrichian Objects (Eastern Epigravettian): A Model of Seasonal Mobility. In: Sobkowiak-Tabaka, I., Diachenko, A., Wiśniewski, A. (eds.) *Quantifying Stone Age Mobility. Quantitative Archaeology and Archaeological Modelling.* Springer, Cham., Springer Nature Switzerland AG, p. 193-224. http://dx.doi.org/10.1007/978-3-030-94368-4_8. (частина колективної монографії).

8. Shydlovskiy, P., Telizhenko, S., Ivakin, V. 2023. Archaeological Monitoring in War-Torn Ukraine. *The Historic Environment: Policy & Practice*, 2023, 14:2, 154-180 (стаття Scopus). <http://dx.doi.org/10.1080/17567505.2023.2209835> .
9. Stepanchuk, V., Ryzhov, S., Veklych, Y., Naumenko, O., Matviishyna, Z., & Karmazynenko, S. (2021). The Lower Palaeolithic assemblage of Medzhibozh 1 layer III (Ukraine) and its palaeoenvironmental context. *Materiale Şi Cercetări Arheologice (Serie Nouă)*, 1(1), 37–69. <https://doi.org/10.3406/mcarh.2021.2202> .
10. Terpilovskij R., Zharov G. Weapons of the Mutin Warrior Cemetery // *Studia Barbarica*, t. I, Lublin, 2018 – P. 492-501.
11. Slobodian T., Terpilovskij R. Prospects of research on cremated human remains: correlation of metal traces on cremations with funeral rituals and burial customs. *Antropologischer Anzeiger*, 78/1-2 (2021), p. 33-58 (стаття Scopus).

Відомості про колектив наукової школи

№	ПІБ	Дата народження	Науковий ступінь, вчене звання	Місце роботи, посада	Публікації (загальна кількість / за останні 5 років)
1	2	3	4	5	6
1	Терпиловський Р.В.	24.04.1949	Д.і.н., проф.	КНУТШ, каф. археології та музеєзнавства, проф.	220/ 7
2	Пшеничний Т.Ю.	13.03.1983	Д.і.н., доцент	КНУТШ, в.о. декана історичного факультету	43/4
3	Кравченко І.А.	22.12.1970	К.і.н., доцент	КНУТШ, каф. археології та музеєзнавства, доцент	41/11
4	Рижов С.М.	23.12.1965	К.і.н., доцент	КНУТШ, каф. археології та музеєзнавства, доцент	101/16
5	Синиця Є.В.	1.07.1974	К.і.н., доцент	КНУТШ, каф. археології та музеєзнавства, доцент	46/9
6	Третяк К.О.	1.07.1974	К.і.н., доцент	КНУТШ, каф. археології та музеєзнавства, доцент	23/5
7	Шидловський П.С.	9.10.1974	К.і.н., доцент	КНУТШ, каф. археології та музеєзнавства, в.о. зав. Кафедри, доцент	111/38
8	Іванисько С.І.	11.08.1977	К.і.н., асистент	КНУТШ, каф. археології та музеєзнавства, асистент	23/6

9	Володарець-Урбанович Я.В.	19.03.1986	К.і.н.	КНУТШ, каф. археології та музеєзнавства	128/37
10	Чечуліна І.О.	12.04.1994	PhD	КНУТШ, каф. археології та музеєзнавства	32/17
11	Самойленко Л.Г.	10.09.1954	спеціаліст	КНУТШ, Зав. Археологічним музеєм	99/2
12	Лозниця Т.В.	1.01.1985	спеціаліст	КНУТШ, Н.с. Археологічного музею	12/3
13	Шарапова К.С.	1.05.2001	бакалавр археології	КНУТШ, спеціаліст Центру підводної археології	1
14	Чимирис М.В.	30.09.1995	Магістр археології, аспірант	КНУТШ, Кафедра археології та музеєзнавства	16/11
15	Науменко О.	2.09.1988	Магістр археології, аспірант історичного ф-ту	Національний музей історії України, старший науковий співробітник відділу археології	23/23

Керівник наукової школи

Д.і.н., проф.

Дата _____

Ростислав ТЕРПИЛОВСЬКИЙ
(підпис)